Als je begrijpt wat ik bedoel

MARIEKE ERNEST

CATHARINA ZIEKENHUIS EINDHOVEN

INSPIRATIESESSIE 27-06-25

KENNIS EN NETWERKDAG AMR

BESTRIJD ANTIBIOTICARESISTENTIE
JUIST NU, VOOR LATER

REZISTO

Inhoud

- Oprichting projectgroep ‘Als je begrijpt wat ik bedoel’
- Verschillende taalniveaus
- Ingewikkelde infectiepreventiewoorden
- Testen met taalambassadeurs
- Het eindresultaat

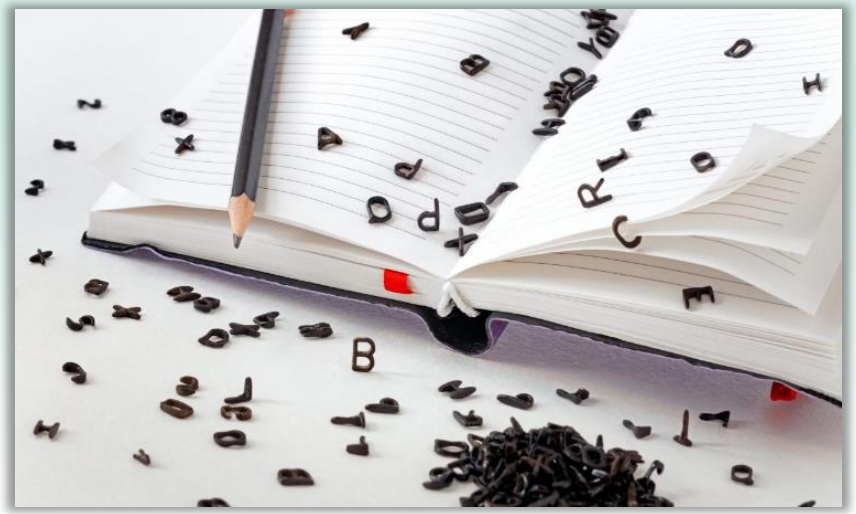

2022 december
Publicatie gesprekskaart Vee-MRSA

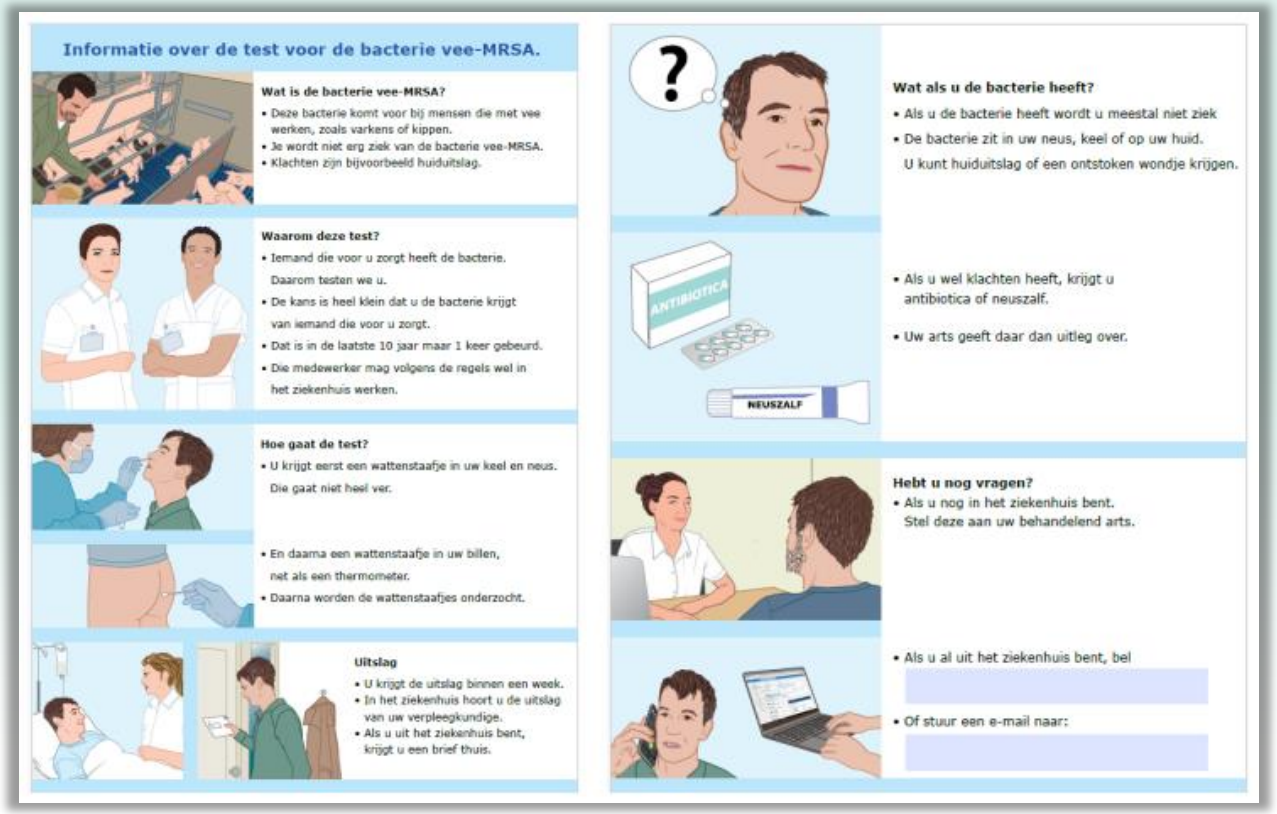

Informatie over de test voor de bacterie vee-MRSA.

Wat is de bacterie vee-MRSA?
- Deze bacterie komt voor bij mensen die met vee werken, zoals varkens of kippen.
- Je wordt niet erg ziek van de bacterie vee-MRSA.
- Klachten zijn bijvoorbeeld huiduitslag.

Waarom deze test?
- Iemand die voor u zorgt heeft de bacterie. Daarom testen we u.
- De kans is heel klein dat u de bacterie krijgt van iemand die voor u zorgt.
- Dat is in de laatste 10 jaar maar 1 keer gebeurd.
- Die medewerker mag volgens de regels wel in het ziekenhuis werken.

Hoe gaat de test?
- U krijgt eerst een wattenstaafje in uw keel en neus. Die gaat niet heel ver.
- En daarna een wattenstaafje in uw billen, net als een thermometer.
- Daarna worden de wattenstaafjes onderzocht.

Uitslag
- U krijgt de uitslag binnen een week.
- In het ziekenhuis hoort u de uitslag van uw verpleegkundige.
- Als u uit het ziekenhuis bent, krijgt u een brief thuis.

Wat als u de bacterie heeft?
- Als u de bacterie heeft wordt u meestal niet ziek
- De bacterie zit in uw neus, keel of op uw huid. U kunt huiduitslag of een ontstoken wondje krijgen.

- Als u wel klachten heeft, krijgt u antibiotica of neuszalf.
- Uw arts geeft daar dan uitleg over.

Hebt u nog vragen?
- Als u nog in het ziekenhuis bent. Stel deze aan uw behandelend arts.

- Als u al uit het ziekenhuis bent, bel
- Of stuur een e-mail naar:

Hoe leggen we eenvoudiger uit wat het betekent om verdacht te zijn voor een besmetting met veegerelateerde MRSA?

REZISTO

Laaggeletterd = beperkt gezondheidsvaardig

Taalniveaus

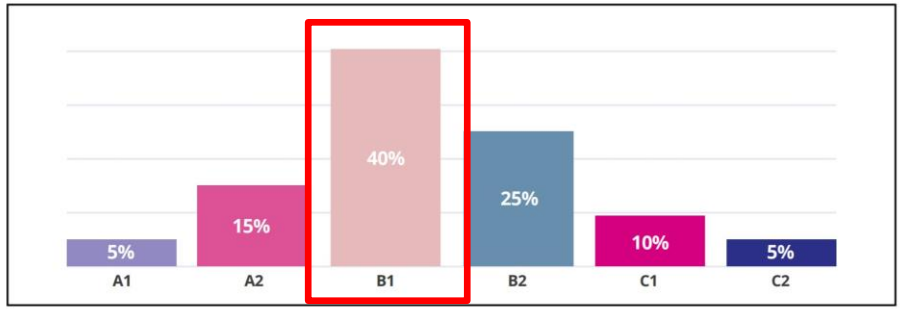

Figuur 1: De verdeling van de taalniveaus onder de bevolking van Nederland

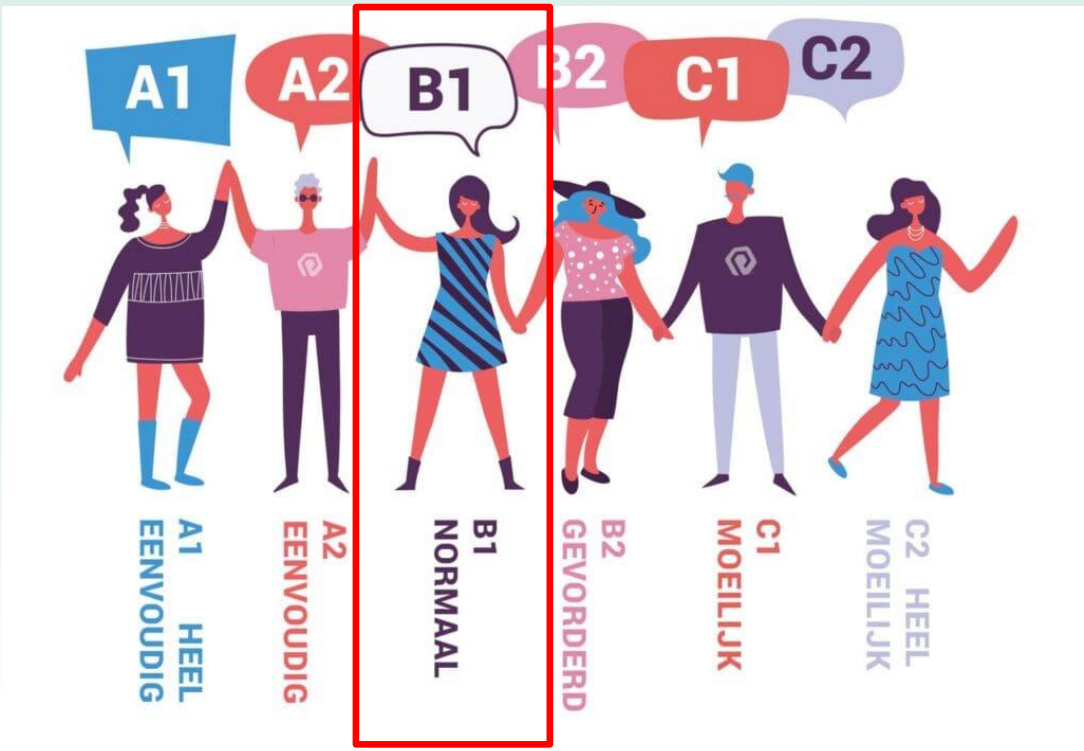

- Taalniveau B1 staat voor “eenvoudig” Nederlands.
- De meerderheid van de Nederlandse bevolking begrijpt teksten op taalniveau B1
- Ook mensen die geen (hoge) opleiding hebben gehad
- Een tekst op B1-niveau bestaat uit makkelijke woorden die bijna iedereen gebruikt

Ingewikkelde woorden infectiepreventie

Voorbeeld folder:

MRSA en resistente bacteriën

Komt u vanwege uw beroep in contact met levende varkens, vleeskalveren of vleeskuikens of woont u op een varkens-, vleeskalveren- of vleeskuikenbedrijf? Of was u in het buitenland of in Nederland behandeld of opgenomen in een zorginstelling waar een uitbraak heerste? Dan bestaat de kans dat u de MRSA-bacterie of een andere resistente bacterie bij u draagt. Deze kans is er ook als u een huisgenoot heeft die besmet is met MRSA. Zo'n bacterie kan voor andere patiënten in het ziekenhuis problemen veroorzaken. Meld dit daarom zo snel mogelijk aan de afdeling Opname & Planning. Als u in een asielzoekerscentrum woont, horen we dat ook graag. In al deze gevallen worden bij u kweken afgenomen om uit te sluiten dat u zo'n bacterie bij u draagt. Er worden ook (isolatie)maatregelen toegepast om te voorkomen dat de bacterie wordt overgedragen.

Worden deze woorden begrepen?

- MRSA-bacterie
- Resistente-bacterie
- Uitbraak
- Drager
- Besmet
- Kweken
- Isolatiemaatregelen
- Overdragen

2023 maart
Regiovergadering Hart van Brabant

Onder de indruk van het ervaringsverhaal van een taalambassadeur

2023 april
Start projectgroep - Rezisto

Oprichting regionale projectgroep: **‘Als je begrijpt wat ik bedoel’**

- 10 deskundigen Infectiepreventie en 3 communicatieadviseurs
- Doel: ‘Infectiepreventie-taal’ begrijpelijker maken
- Samenwerking met:
  - Rezisto
  - Pharos

PHAROS

Missie en visie

Onze missie

Het terugdringen van grote gezondheidsverschillen.

Ons uitgangspunt

Gezondheid en kwaliteit van zorg voor iedereen in Nederland.

Project “Als je begrijpt wat ik bedoel”

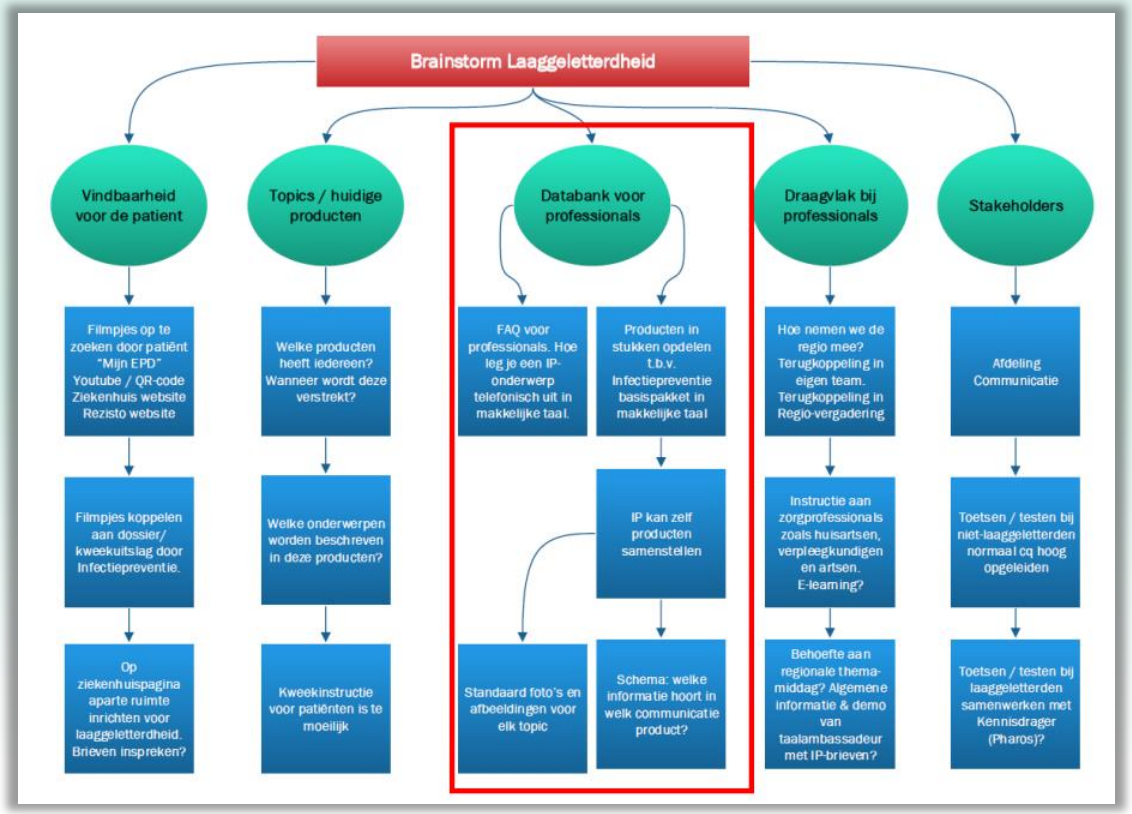

Wanneer is het project geslaagd?

- Databank ontwikkeld met meest voorkomende infectiepreventiewoorden
- Behoud eigen regie voor iedere organisatie
- B1 woorden & B1 uitleg
- Inclusief afbeeldingen

“Zwoegen” met B1 en testen

Aerogeen	Contactonderzoek	Isolatie
Bacterie	Desinfecteren	Isolatiemaatregelen
Besmettelijk	Drager	Kweek
Besmetting	Dragerschap	Kweekinstructie
BRMO	Handhygiëne	Kweekuitslag
Contact	Infectie	Kweeklocatie
Labelen	Rectum	Schort
Mondneusmasker	Perineum	Screening
PBM	Resistent	Virus

In samenwerking met Pharos:

1. leren communiceren B1 niveau
2. leren testen van materiaal

Testen met de taalambassadeurs

Doel:

- Is de boodschap of het doel duidelijk?
- Is de afbeelding duidelijk?
- Past de afbeelding bij de tekst en andersom?

Testen:

- Wat zie je op de afbeelding?
- Voorlezen van de tekst
- Betekenis in eigen woorden navertellen
- Tips geven over hoe het beter kan

Testen van het woord labe

Labelen.
Moeilijk woord

Ziekenhuis dossier. Kun je gaan kijken zelf. Heb het nooit gebruikt want ik word en helemaal huppeldepuppel van. Maar je kunt het opzoeken in het dossier van het ziekenhuis

Is het een label in je kleding?

Woord was lastig, kunnen we dat beter vervangen? Melding bijvoorbeeld. Melding is beter

Niet iedereen weet wat het kruis betekent. Je zegt er gaat een alarm af. Dan moet je daar iets mee. Want bacterie weet je, maar wat moet dat kruis erbij. Dus iets van melding erbij. Niet dat kruis, dat zegt niet zoveel

Er staat een kruis bij, je hebt de bacterie niet

Labelen

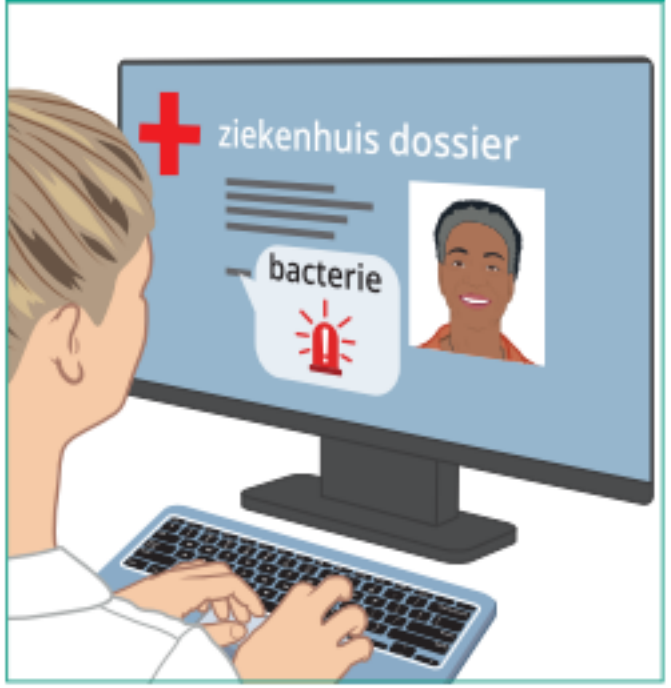

Begrijpelijke uitleg: Melding in het systeem van het ziekenhuis dat u een bacterie heeft.
Voorbeeldzin: Ik zag door de melding in het systeem dat u een bacterie of virus heeft. Daarom draag ik handschoenen.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg. Specifiek maken als het bekend is of het om bacterie of virus gaat.

Testen van het woor

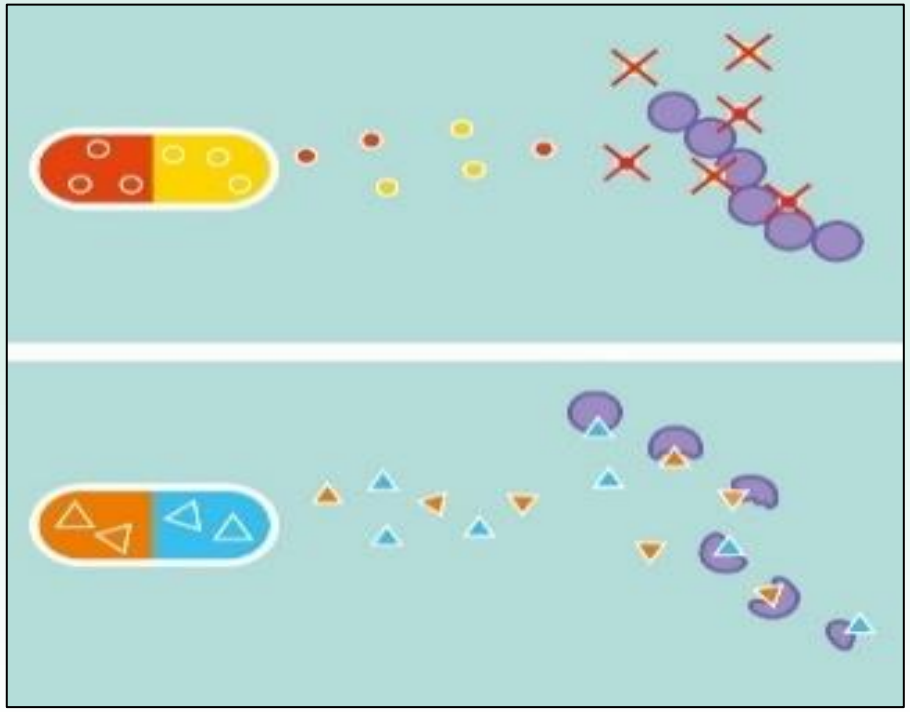

Een medicijn voor het vangen van de bacterien. Dat het medicijn de bacterie aankunt en dat je er dan geen last meer van hebt. Je ziet de bacterie en het medicijn dat gaat werken. Om de bacterie dood te maken. Wat zijn de kruisjes het vangen van de bacterie .plaatje eronder. Weer een medicijn met rode en blauwe bacterie goede en slechte. gaat de goede met de slechte. Wat is het verschil de bovenste werkt op de bacterie en de onderste is met goede en slechte dood gaan.

Hier zijn duidelijk capsules. Je wordt beter met de capsules. De bacterien gaan dood. Het kruis betekent dat de bacterie dood is. Capsules hebben soms wel, soms niet 2 kleuren. Onderste deel: capsules; de bacterien zijn niet dood maar gaan stuk. Dan wordt je niet beter; je bent nog steeds ziek. Misschien moet je nog een ander medicijn gebruiken om beter te worden.

Testen van het woor

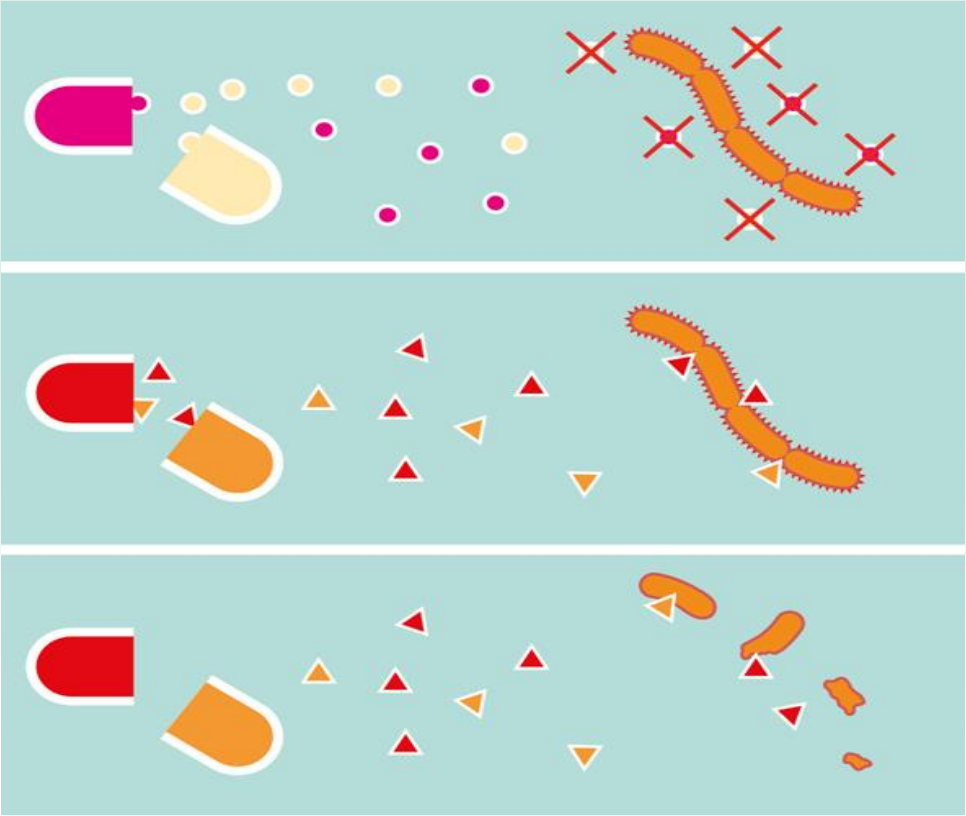

Dat waren de bacterien en toen vond ik die kruizen allemaal gevaarlijk.
Bovenste: medicijn gaat naar de bacterien toe.
Twee: bacterien vallen aan.
Drie: medicijn maakt de bacterie dood.
Ook hier lijken de pillen hetzelfde en lijkt het vooral over tijd te gaan. Er zit vanalles in de capsule.

ik denk dat je bij de bovenste aan begin ontsteking zit, en verder naar onder wordt het beter.
S: zijn dit dezelfde? (pillen)
T nee
S: wat zou dit zijn (bacterie)
T ik denk darmkanaal
S: en als je kijkt naar vormpjes
T dat dit rondjes zijn die zich nestelen, eitjes en dat het hier afbreekt
We leggen wat uit, dit zijn pillen, wat doet bovenste en wat doet onderste
T: Geen idee eigenlijk

Het eindresultaat: resistent

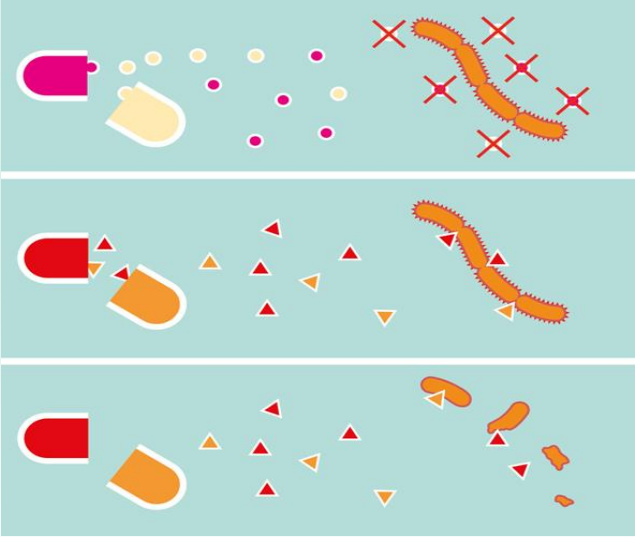

Resistent

GEEN AFBEELDING BESCHIKBAAR

Begrijpelijke uitleg: Het medicijn helpt niet om de bacterie te doden.
Voorbeeldzin: Je bent besmet met een bacterie waarbij de meeste medicijnen niet goed werken. Als je ziek wordt van deze bacterie dan krijg je een ander medicijn dat wel helpt.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg.

Testen loont!

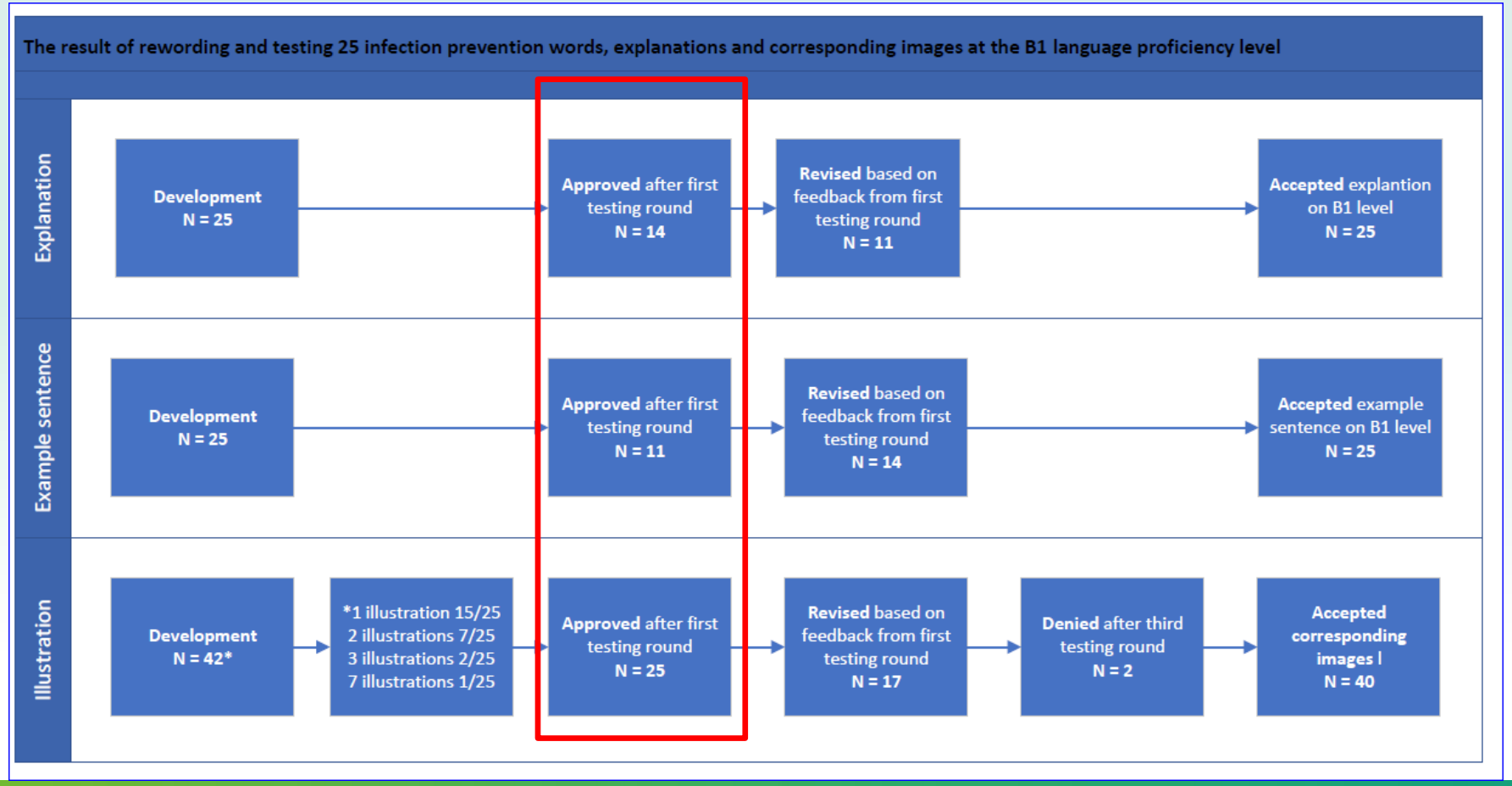

REZISTO

Ervaring testen

- Synoniemen zijn er vaak niet voor typische infectiepreventiewoorden
- Vervang een woord door een korte uitleg
- Gebruik een woord in een zin of gebruik het niet!
- Gebruik niet alleen een afbeelding – extra uitleg is nodig
- Wat goed bedacht is, wordt anders geïnterpreteerd dan verwacht
- De taalambassadeurs spelen hierin een cruciale rol!
- Uitspraak taalambassadeur: *‘We zijn niet dom!’*

En nu jullie!

WIE DOET ER MEE
EEN POTJE
MOEILIJKE DINGEN
MAKKELIJK MAKEN
Loesje
www.loesje.nl
loesje@loesje.nl

‘Drager’

Typisch infectiepreventiewoord:

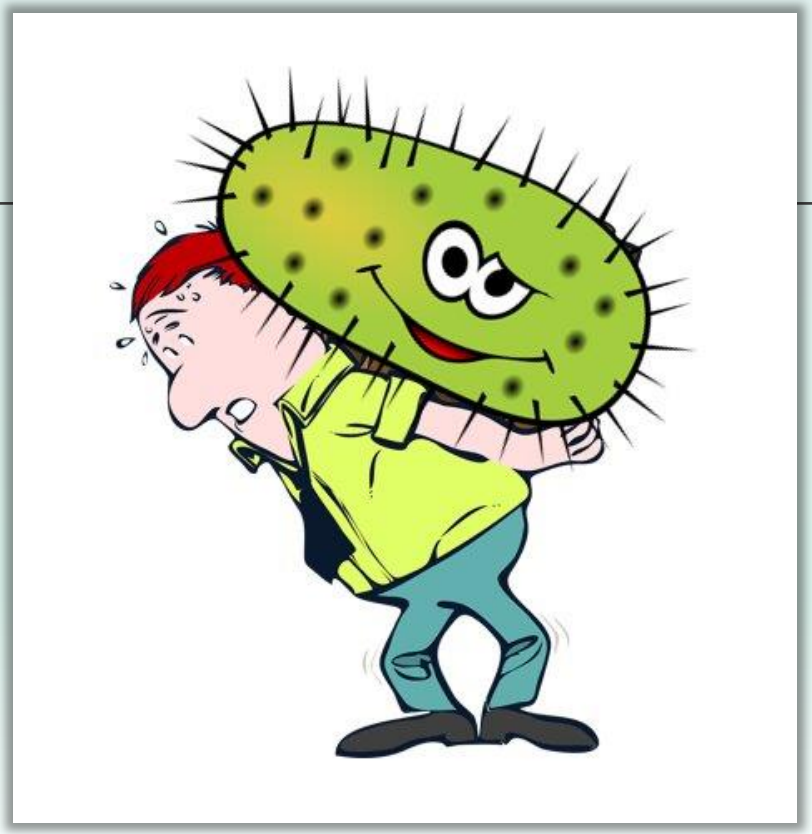

- ‘U bent **drager** van een … bacterie’
- ‘Als **drager** wordt u niet ziek van de bacterie in uw lichaam’

Drager

Hoe zou jij het doen?

- Afbeelding

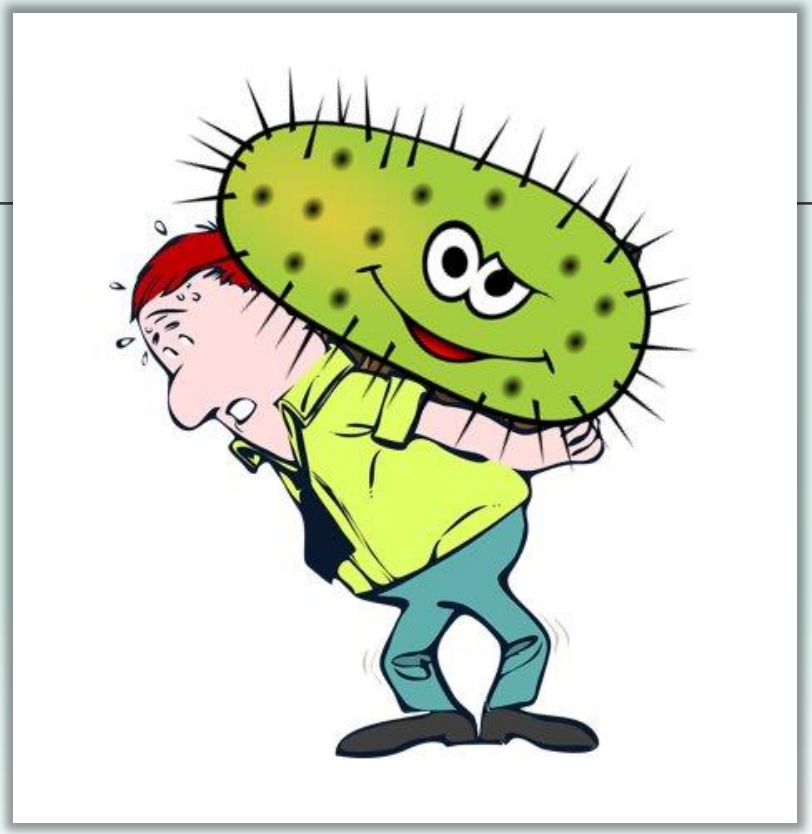

Drager

Hoe zou jij het doen?

- Ander woord of omschrijving

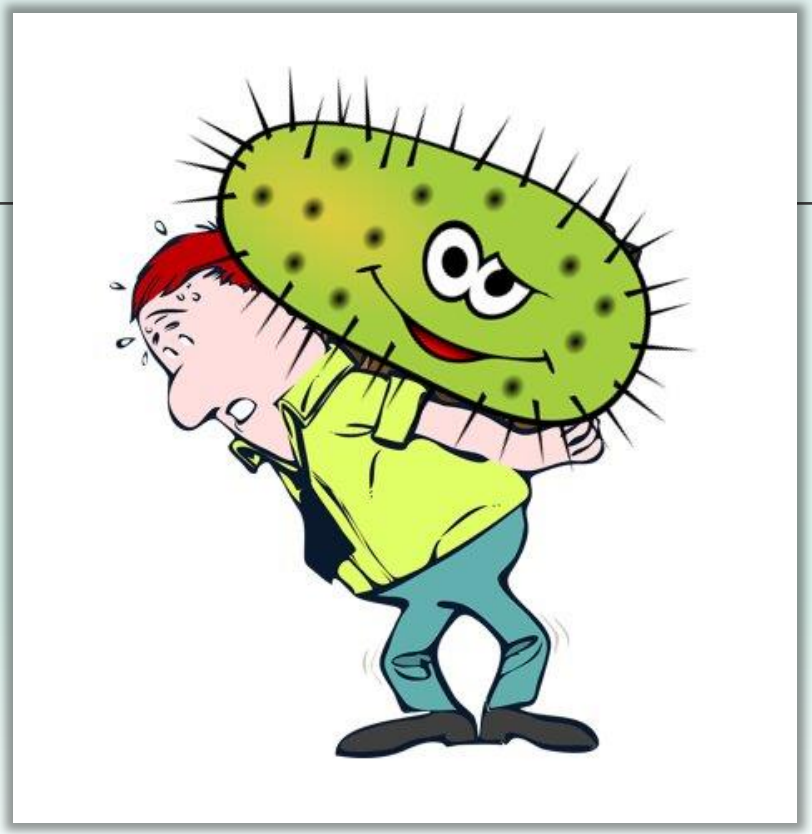

Advies na testen

- Gebruik het woord **‘drager’** niet!
- Reden: moeilijk te rijmen met ‘Pas op, je bent besmet, maar waarschijnlijk word je niet ziek’

Deskundigen infectiepreventie: *‘Maar wat dan wel?’*

Conclusie: Woord niet gebruiken maar wel anders omschrijven

‘Je hebt een bacterie in of op je lichaam’

Drager / dragerschap 1

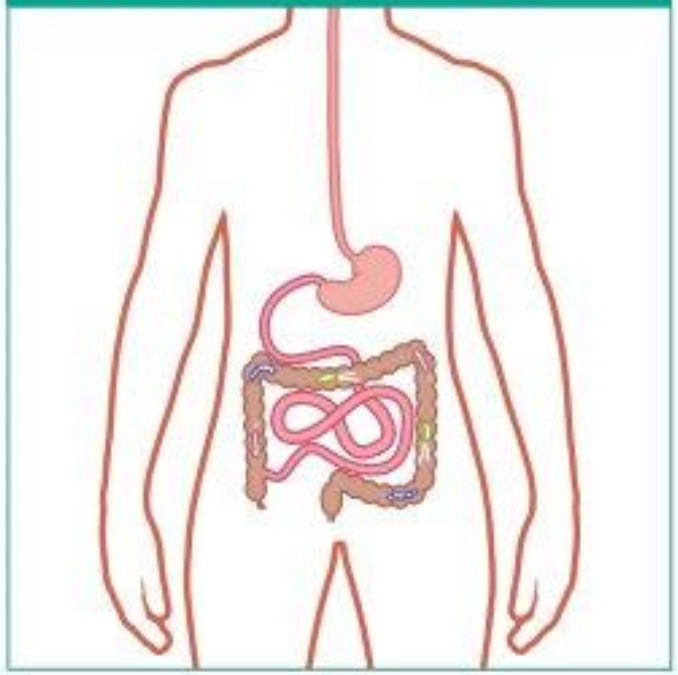

Begrijpelijke uitleg: Je hebt een bacterie in of op je lichaam.
Voorbeeldzin: U wordt bijna nooit ziek van de bacterie in uw lichaam.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg. De voorbeeldzin kan gebruikt worden om gerust te stellen. De afbeelding niet te klein gebruiken zodat de bacteriën goed te zien zijn. De afbeeldingen graag samen gebruiken.

Drager / dragerschap 2

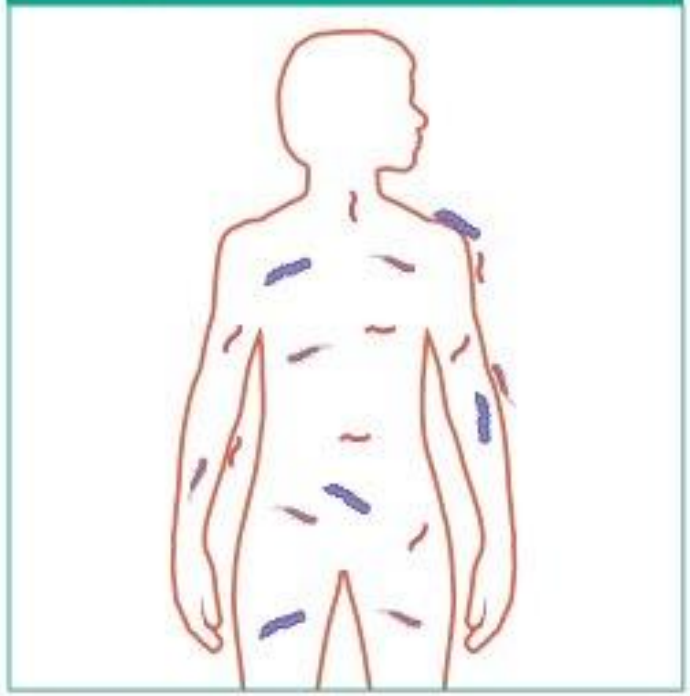

zie tekst onder afbeelding Drager/ dragerschap 1

Take-home-message

- Ideally, information materials designed for patients with low literacy and limited health literacy should be tested by representatives of the target audience before implementation. In our study, this testing phase led to multiple adjustments that enhanced comprehensibility

Toolbox in beeld

Rezisto: Als je begrijpt wat ik bedoel • Rezisto Regionaal Zorgnetwerk Antibioticaresistentie Noord-Brabant

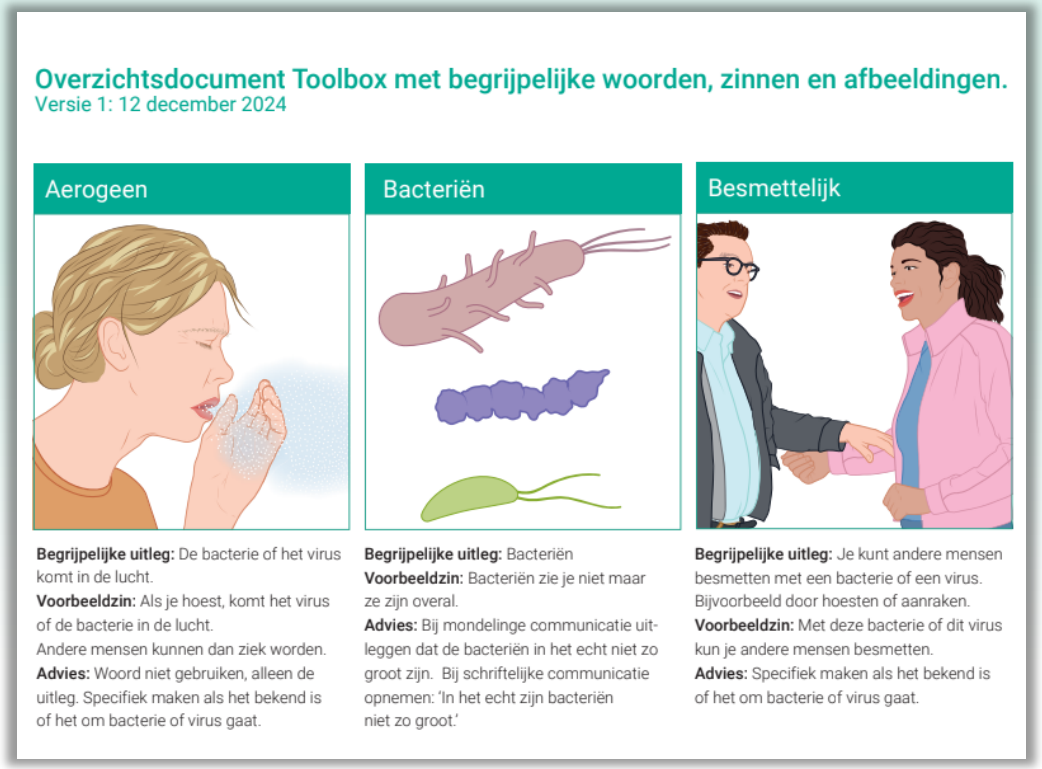

Overzichtsdocument Toolbox met begrijpelijke woorden, zinnen en afbeeldingen.
Versie 1: 12 december 2024

Aerogeen

Begrijpelijke uitleg: De bacterie of het virus komt in de lucht.
Voorbeeldzin: Als je hoest, komt het virus of de bacterie in de lucht.
Andere mensen kunnen dan ziek worden.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg. Specifiek maken als het bekend is of het om bacterie of virus gaat.

Bacteriën

Begrijpelijke uitleg: Bacteriën
Voorbeeldzin: Bacteriën zie je niet maar ze zijn overal.
Advies: Bij mondelinge communicatie uitleggen dat de bacteriën in het echt niet zo groot zijn. Bij schriftelijke communicatie opnemen: 'In het echt zijn bacteriën niet zo groot.'

Besmettelijk

Begrijpelijke uitleg: Je kunt andere mensen besmetten met een bacterie of een virus. Bijvoorbeeld door hoesten of aanraken.
Voorbeeldzin: Met deze bacterie of dit virus kun je andere mensen besmetten.
Advies: Specifiek maken als het bekend is of het om bacterie of virus gaat.

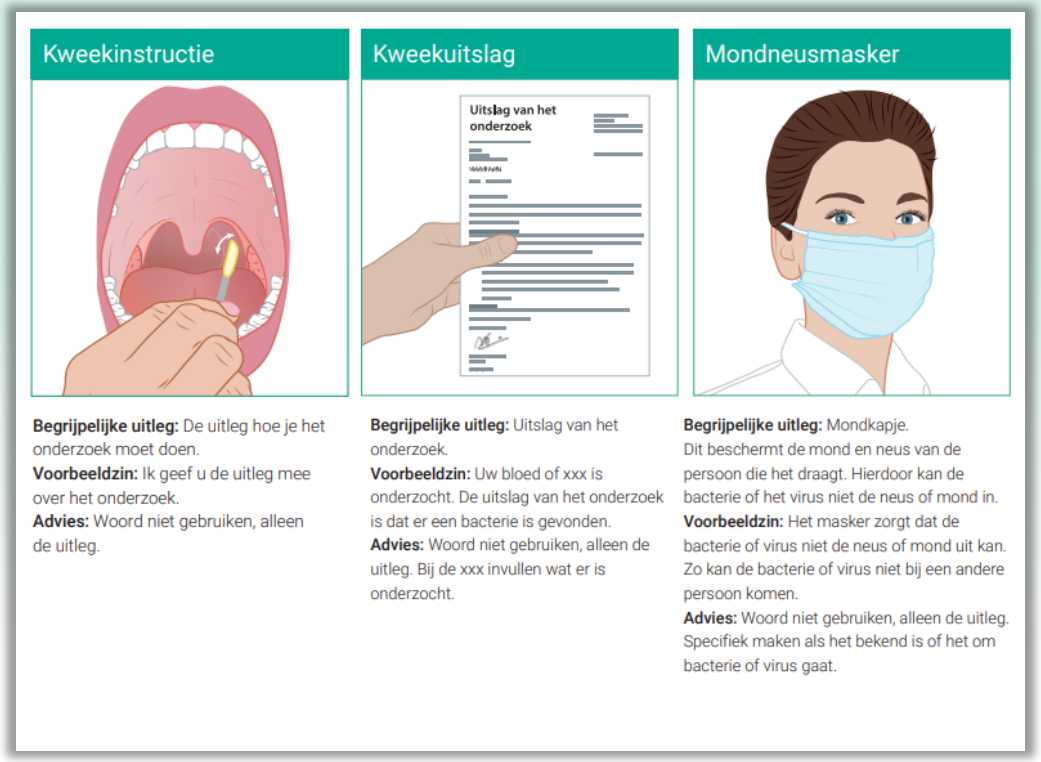

Kweekinstructie

Begrijpelijke uitleg: De uitleg hoe je het onderzoek moet doen.
Voorbeeldzin: Ik geef u de uitleg mee over het onderzoek.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg.

Kweekuitslag

Uitslag van het onderzoek

Begrijpelijke uitleg: Uitslag van het onderzoek.
Voorbeeldzin: Uw bloed of xxx is onderzocht. De uitslag van het onderzoek is dat er een bacterie is gevonden.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg. Bij de xxx invullen wat er is onderzocht.

Mondneusmasker

Begrijpelijke uitleg: Mondkapje.
Dit beschermt de mond en neus van de persoon die het draagt. Hierdoor kan de bacterie of het virus niet de neus of mond in.
Voorbeeldzin: Het masker zorgt dat de bacterie of virus niet de neus of mond uit kan. Zo kan de bacterie of virus niet bij een andere persoon komen.
Advies: Woord niet gebruiken, alleen de uitleg. Specifiek maken als het bekend is of het om bacterie of virus gaat.

Dankjewel voor je aandacht!

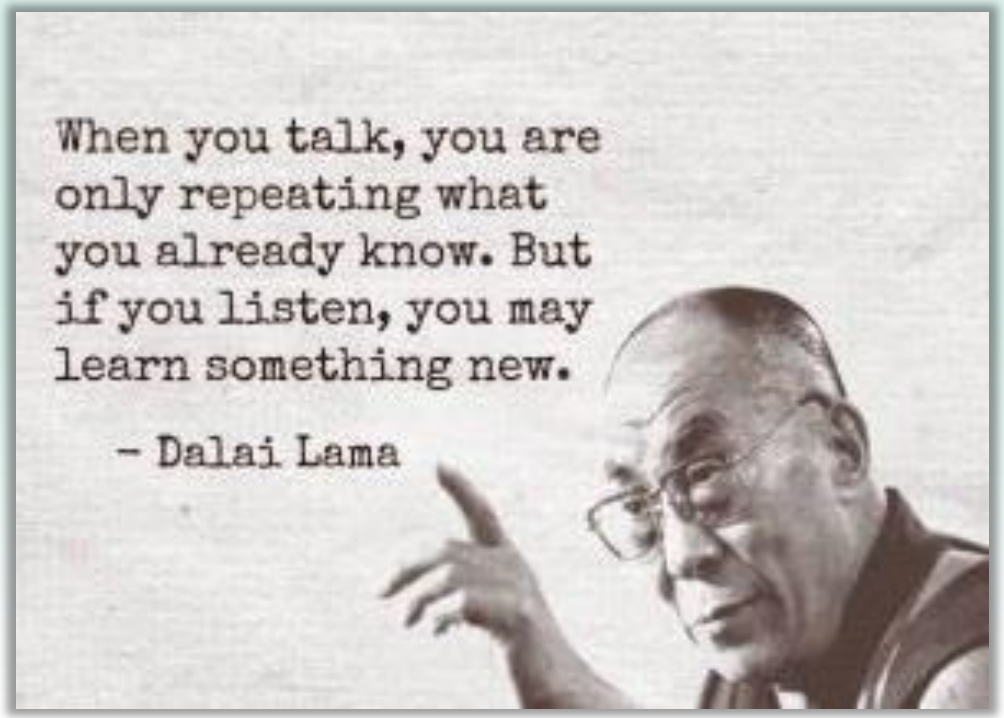

Vragen?

contact@rezisto.nl

REZISTO